

Η ανάσταση του Χριστού είναι η πεμπτουσία της θείας αποκαλύψεως (Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

[/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στην εποχή μας λησμονείται η ανάσταση. Παραμερίζεται ακόμα και η αθανασία της ψυχής. Είναι χαρακτηριστικό ότι και οι επιστήμονες που ασχολούνται με την ανθρώπινη ψυχή δεν την αντιμετωπίζουν συνήθως ως οντολογικό στοιχείο του ανθρώπου, αλλά μάλλον ως βιολογική λειτουργία του. Ο σύγχρονος άνθρωπος ζει και πεθαίνει χωρίς καμία ιδιαίτερη προοπτική πέρα από την βιολογική ύπαρξη και την βιογραφική δραστηριότητά του. Μέσα στο πλαίσιο αυτό δεν είναι δύσκολο να κατανοηθεί και η διάχυτη απαισιοδοξία του, όσο και αν θέλει και προσπαθεί να αφήσει την ελπίδα του να πεθάνει τελευταία.

Ο θάνατος αποτελεί την μεγαλύτερη και μονιμότερη απειλή για τον άνθρωπο. Και η απειλή αυτή δεν τον προσβάλλει μόνο άμεσα με την έλευσή του αλλά και έμμεσα. Τον προσβάλλει σε κάθε φάση και καμπή της ζωής του. Με κάθε αρρώστια και

κάθε πόνο, μέσα από κάθε κίνδυνο και κάθε αποτυχία, πίσω από κλονισμό και αδυναμία κρύβεται η απειλή του θανάτου.

Η πίστη σε κάποια μορφή μεταθανάτιας ζωής μετρίαζε παλαιότερα κάπως το μέγεθος της απειλής. Ο νεωτερικός άνθρωπος θέλησε να περιορίσει η ακόμα και να εξαφανίσει κατά το δυνατόν την απειλή του θανάτου με την πίστη του στην πρόοδο της επιστήμης. Αλλά και αυτό δεν άργησε να φανεί τελείως ουτοπικό. Έτσι στην εποχή μας ο άνθρωπος φαίνεται να είναι εκτεθειμένος στην απαισιοδοξία περισσότερο από κάθε προηγούμενη εποχή, παρά την ασύλληπτη πρόοδό του στην επιστήμη και την τεχνολογία.

Με μία πρόχειρη αναδρομή στην αρχαία ελληνική σκέψη και ζωή διαπιστώνουμε ότι ήταν διαδεδομένη η πίστη στην αθανασία της ψυχής, η ακόμα, όπως δίδασκε ο Πλάτων, ότι το σώμα αποτελεί φυλακή η τάφο της ψυχής (σώμα-σήμα) και ότι ο θάνατος είναι ευεργεσία, γιατί ελευθερώνει την ψυχή από το δεσμοτήριό της. Εξ άλλου ο Επίκουρος ήθελε να ελευθερώσει τον άνθρωπο από τον φόβο του θανάτου με το ακόλουθο σόφισμα: Ο θάνατος, έλεγε, είναι «το φρικωδέστατον των κακών». Αλλά αυτός δεν έχει καμία σχέση με εμάς, γιατί, «όταν μεν ημείς ώμεν, ο θάνατος ου πάρεστιν· όταν δε ο θάνατος παρή, τόθ' ημείς ουκ εσμέν».

Κάποιον βαθύτερο προβληματισμόγια τον θάνατο βρίσκουμε στον τραγικό μας ποιητή Ευριπίδη. «Τις οίδεν», έλεγε, «ει το μεν κατθανείν εστι ζην, το δε ζην εστι κατθανείν»; Ποιός δηλαδή γνωρίζει, αν ο θάνατος είναι ζωή και η ζωή θάνατος; Αλλά και πολλοί άνθρωποι μέχρι σήμερα, χωρίς να έχουν κάποια ιδιαίτερη σχέση με την Εκκλησία, μιλούν για ψεύτικη και αληθινή ζωή. Η ζωή μας αυτή είναι ψεύτικη και χάνεται μέσα στον χρόνο. Η αληθινή ζωή είναι αιώνια.

Όταν αναλογίζεται κάποιος το παρελθόν του, διαπιστώνει ότι αυτό, όσο μακροχρόνιο και αν είναι, φαίνεται πολύ σύντομο. Και τα χρόνια που έζησε, όσο πολλά και αν ήταν, έφυγαν γρήγορα. Όσο μάλιστα ενηλικιώνεται ο άνθρωπος, τόσο γρηγορότερα του φαίνονται πως περνούν τα χρόνια. Λέμε συχνά πως περνούν σαν όνειρο. Άλλωστε και το όνειρο αποτελεί μιά μορφή ζωής, και μερικές φορές πολύ έντονη. Όταν όμως ξυπνούμε στην συνηθισμένη ζωή, καταλαβαίνουμε ότι ήταν ψεύτικη.

Αυτό που διατύπωσε ως ερώτημα ο Ευριπίδης, αυτό που δημιουργείται και εκδηλώνεται ως υποψία στον κοινό νου με τις παραλλαγές που εμφανίζονται στον χρόνο και την ζωή, και τέλος αυτό που υπάρχει ως μύχιος πόθος στην καρδιά του ανθρώπου και συνιστά οντολογικό γνώρισμα της ίδιας της ζωής, παίρνει την απάντησή του με τον θάνατο και την ανάσταση του Χριστού.

Η ανάσταση του Χριστού δεν αποτελεί κάποιο θαυμαστό γεγονός της ζωής του. Δεν συνιστά κάποια αλλαγή στην υπόστασή του. Η ανάσταση του Χριστού είναι η πεμπουσία της θείας αποκαλύψεως. Είναι η απαρχή της αναδημιουργίας του κόσμου, η βάση της «καινής κτίσεως», το θεμέλιο της Εκκλησίας και του κηρύγματός της. «Ει Χριστός ουκ εγήγερται, κενόν άρα το κήρυγμα ημών, κενή δε και η πίστις υμών»[1].

Η αποκάλυψη που παρουσίασε ο Χριστός στον κόσμο είναι η εκ νεκρών ανάσταση. Αυτή άλλωστε είναι η μόνη πραγματική αποκάλυψη· το μόνο «καινόν υπό τον ήλιον»[2]. Κάθε άλλη αποκάλυψη βρίσκεται εντεύθεν των ορίων του θανάτου. Ο Χριστός είναι ο μόνος που φανέρωσε στον κόσμο την ανάσταση. Γι' αυτό και ο Χριστιανισμός είναι ουσιαστικά η μόνη «εξ αποκαλύψεως θρησκεία», η ακριβέστερα η μόνη αποκάλυψη. Και η εντολή της χριστιανικής αγάπης, που συμπεριλαμβάνει απαραιτήτως και τους εχθρούς, είναι η μόνη όντως «καινή εντολή». «Εντολήν καινήν δίδωμι υμίν ίνα αγαπάτε αλλήλους, καθώς ηγάπησα υμάς»[3]. Δεν προβάλλεται ως αρετή κάποιας νέας ηθικής δεοντολογίας. Είναι εντολή, που εφαρμόζεται στο επίπεδο του ανθρώπου μέσα στην ιστορία και συνδέεται άρρηκτα με την ανάσταση.

[Συνεχίζεται]

[1]. Α' Κορ. 15,14.

[2]. Πρβλ. Εκκλ. 1,10.

[3]. Ιω. 13,34.